

2017-04-07

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
KFKS 2017/335

Utbildningsdepartementet

Förslag till yttrande över SOU 2016:94 Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera

Nacka kommun har beslutat att lämna yttrande över SOU 2016:94 ”Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera” och vill härmed framföra följande:

Nacka kommun avstyrker utifrån angivna överväganden utredningens förslag i stort, men ställer sig positiv till tre förslag:

- Utredningen föreslår att det tydliggörs i skollagens 3 kap 22 § att alla huvudmän, oavsett driftsform, har ett ansvar att tillse att elever under dess ledning ska fullgöra sin skolgång. Nacka kommun anser att det är bra att detta ansvar förtydligas, men vill också tillägga att skollagen är otydlig på vad som menas när ”kommunen” anges i befintlig lagtext i ovan angivna paragraf. Det borde tydliggöras vad som avses med ”kommunen”; är det hemkommunen, lägeskommunen eller huvudmannen.
- Nacka kommun anser också att det är positivt att utredningen trycker på vikten av att systematiska överlämningar sker vid övergångar mellan skolformer, men det är viktigt att detta sker även vid skolbyten. Det ska enbart vara relevanta uppgifter som överlämnas och Nacka kommun föreslår, på samma sätt som förts fram i Nacka kommuns yttrande över ”Gymnasieutredningen”, att ett nationellt it-stöd bör utvecklas för att stödja skolorna i detta arbete som kan bli mycket omfattande.
- Nacka kommun anser att det kan vara positivt att i och med att hemkommunen ansvarar för skolpliktsbevakningen, ska hemkommunen också samordna insatser med andra om sådana är behövliga. Men, det måste gälla alla elever som inte fullföljer skolplikten, oavsett anledning.

Nacka kommuns överväganden

Nacka kommun bedömer att utredningens förslag till väsentlig del missar det som är skolans uppdrag och ansvar: *Alla* elever ska uppnå kunskapskraven. Huvudmannen och rektor har ett tydligt uttalat ansvar för att de elever som har svårigheter att nå kunskapskraven, ska få den hjälp och det stöd de behöver. Det kan vara genom extra

anpassningar eller särskilt stöd med åtföljande åtgärdsprogram. Det är reglerat i skollagen redan idag.

Det finns en icke obetydlig risk att utredningens förslag skulle kunna leda till minskad likvärdighet, då endast sådant som gäller frånvaron som orsak till att elever inte når kunskapskraven ska detaljregleras. Detaljregleringen kan bli missriktad då elever med andra svårigheter inte har särskilda lagregleringar. Det är alltid huvudmannen och rektorer som har ansvar för att stödja eleverna på bästa sätt. Det krävs inte specialregleringar för vilka orsakerna är till att eleverna inte når målen.

Utredningens förslag innebär också en detaljreglering för hur rektor ska organisera sin verksamhet, till exempel att en särskild anställd ska ha ansvar för frånvaron. Nacka kommun anser att det måste vara rektors beslut hur skolan ska organiseras och hur elevernas behov bäst ska tillgodoses – inte statens.

Det finns också en problematik avseende förslaget att Skolverket ska definiera vad som är gränsvärden för problematisk frånvaro. Skolverket ska också samla in statistik om såväl giltig som ogiltig frånvaro. Skolans personal är de som har bäst kunskap om sina elever och vilka av dessa som det eventuellt finns anledning att vara oroliga för. Skolan har som sagt ett ansvar för att uppmärksamma elever med svårigheter och agera utifrån det. Det kan också vara så att en elev kan ha beviljats längre ledighet, och har därmed längre frånvaro utan att den är problematisk.

Kravet på individuell studieplan för elever i årskurs 6-9 har tagits bort och en av anledningarna var att minska lärarnas arbetsbörda. Förslagen i denna utredning ökar däremot på lärarnas arbetsuppgifter. Utredningen föreslår krav på att lärarna ska analysera frånvaron dagligen - utifrån givna variabler och riktlinjer. Det är självfallet viktigt att lärarna uppmärksammar frånvaro, men hur det ska göras är återigen en organisatorisk fråga för rektor.

Slutligen vill Nacka kommun peka på att Sverige har en mål- och resultatstyrd skola med ett långtgående delegerat ansvar till hemkommun, huvudman och rektor. Barn och elever ska få det stöd de behöver om de riskerar att inte nå kunskapskraven. Hur uppdraget ska organiseras och utföras är huvudmannens och rektors uppgift. Staten har gett tillsynsansvaret för skolverksamheten till Skolinspektionen som granskar att skolorna följer de lagar och förordningar som ska styra skolverksamheten. Om Skolinspektionen finner att skolorna brister i sitt uppdrag att tillgodose elevers rätt till likvärdig utbildning, finns det i dag lagstöd för Skolinspektionen att agera.

Mats Gerdau
Ordförande kommunstyrelsen

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör